

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Начальник Львівського надлісництва
Філії «Карпатський лісовий офіс»
ДП «Ліси України»

Роман КОВАЛЬ

Політика ведення лісового господарства Львівського надлісництва Філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України», узгоджена із принципами та критеріями FSC® (номер ліцензії — FSC® C174873)

Всі покладені функції та обов'язки, зокрема і щодо обліку і відтворення, охорони і захисту лісів, а також врегулювання їх використання в цілях задоволення потреб у лісових ресурсах, Львівське надлісництво Філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України» здійснює згідно з сучасним законодавством України, зокрема Лісовим кодексом України та іншими нормативно-правовими актами та у відповідності до міжнародних правил та стандартів. Політика Львівського надлісництва філії «Карпатський лісовий офіс» повністю спрямована на раціональне використання, збереження та відновлення лісових ресурсів з урахуванням критеріїв лісової сертифікації.

Лісова сертифікація — це процедура, в процесі якої оцінюється якість лісоуправління або, простіше сказати, якість господарювання в лісах та їх екологічний стан. Проводиться вона незалежними від підприємства міжнародними аудиторами згідно прийнятих міжнародних стандартів сталого лісоуправління.

Мета: забезпечення економічно, екологічно і соціально збалансованого ведення лісового господарства шляхом виконання відповідних загальновизнаних і таких, що заслуговують на довіру, стандартів.

Економічно життєздатне використання лісових ресурсів означає, що лісове господарство і лісокористування організовані й управляються таким чином, щоб бути прибутковими, при цьому не за рахунок виснаження лісових ресурсів і природних екосистем.

Екологічно збалансоване і відповідальне ведення лісового господарства забезпечує заготівлю лісоматеріалів та іншої лісової продукції при одночасному збереженні біорізноманіття та продуктивності лісів, природних екологічних процесів.

Соціально орієнтоване ведення лісового господарства сприяє зростанню добробуту місцевого населення і суспільства в цілому, а також стимулює місцеве населення зберігати лісові ресурси.

Сертифікація лісів є об'єктивною необхідністю, оскільки вона сприяє поліпшенню лісокористування, сталому розвитку лісового господарства, зміцненню підприємства на внутрішніх ринках продукції і виходу на зовнішні. Крім того в світі все більше зростає число груп споживачів, що зобов'язалися використовувати продукцію лише із сертифікованих лісів, та обсяги споживання ними сертифікованої продукції мають тенденцію до зростання, і окремі країни і регіони відмовляються купувати продукцію із не сертифікованих лісів, а участь у об'єднаннях споживачів продукції із сертифікованих лісів дозволяє уникнути поганого розголосу про підприємство як таке, що завдає шкоди довкіллю.

Сертифікація лісів — необхідна процедура для можливості займатися зовнішньоекономічною діяльністю. Також сертифікація сприяє модернізації виробничого процесу, підвищенню ефективності системи охорони праці та техніки безпеки на робочих місцях, підвищенню професійної відповідальності персоналу, забезпеченню сталості користування лісовими ресурсами.

У зв'язку з вищевикладеним, для досягнення поставлених цілей та мети, наш відокремлений підрозділ вже у своїй роботі дотримується наступних принципів лісової сертифікації FSC® :

- Принцип 1: Дотримання законодавства;
- Принцип 2: Права працівників та умови працевлаштування;
- Принцип 3: Права тубільних народів, такі народи відсутні в Україні;
- Принцип 4: Стосунки з громадами;
- Принцип 5: Вигоди від лісів;
- Принцип 6: Цінності та вплив на довкілля;
- Принцип 7: Планування господарювання;
- Принцип 8: Моніторинг та оцінювання;
- Принцип 9: Особливі цінності для збереження;
- Принцип 10: Виконання господарських заходів.

Початком діяльності Львівського надлісництва Філії «Карпатський лісовий офіс» з впровадження лісової сертифікації є прийняття на себе добровільних довготермінових зобов'язань щодо дотримання принципів і критеріїв FSC® а саме:

- застосовувати на практиці принципи і критерії FSC® зі сталого ведення лісового господарства;
- використовувати всі види лісових ресурсів на принципах сталого розвитку;
- вирішувати соціальні питання ведення лісового господарства, підтримувати соціальний та економічний розвиток місцевого населення;
- проводити консультації з усіма зацікавленими сторонами з питань планування та ведення лісового господарства на принципах сталого розвитку;
- відстежувати стан довкілля і постійно вдосконалювати лісогосподарське виробництво, робити його екологічно безпечним;

- вживати профілактичних дій із пом'якшення негативних впливів лісогосподарського виробництва на навколишнє середовище;
- гарантувати, що всі працівники галузі, чия професійна діяльність суттєво впливає на навколишнє середовище, будуть відповідним чином навчені практичним діям з виконання цих зобов'язань.

Очікувані результати від впровадження лісової сертифікації:

- розширення доступу на екологічно чутливі ринки за наявності сертифікованої лісопродукції;
- збільшення пропозицій на постачання сертифікованої лісопродукції;
- зростання добробуту місцевого населення та суспільства в цілому;
- збереження біорізноманіття на території діяльності;
- збереження рідкісних та зникаючих видів флори та фауни занесених до Червоної книги України;
- збереження на ділянках ключових біотопів та елементів деревостану;
- визначення та збереження у природному стані лісових територій віднесених до пралісів, квазіпралісів та природних лісів.

**Помічник начальника
Львівського надлісництва
Філії «Карпатський лісовий офіс»
ДП «Ліси України»**

Тарас ЧИПРАК

**ДЕРЖЛІСАГЕНТСТВО
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ
ПІДПРИЄМСТВО «ЛІСИ УКРАЇНИ»
ФІЛІЯ «КАРПАТСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС»
Львівське надлісництво¹**

Від «__» _____ 20__ р.

№ _____

*Щодо дотримання вимог FSC®
стандарту системи ведення
лісового господарства для України*

*Відскануйте цей QR-код для переходу на сторінку
Львівського надлісництва на головній веб-сторінці
ДП «Ліси України»*

Шановні колеги!

Forest Stewardship Council® (FSC) – міжнародна неурядова організація, яка розробляє та впроваджує стандарти відповідального управління лісами в усьому світі. FSC стандарт системи ведення лісового господарства для України (FSC-STD-UKR-01.1-2024 V1-1) встановлює вимоги до лісоуправління через систему з 10 принципів та відповідних критеріїв, які охоплюють всі аспекти діяльності надлісництва – від дотримання законодавства до збереження екологічних цінностей лісу. Місія FSC полягає у просуванні екологічно належного, соціально відповідального і економічно життєздатного управління лісами в світі.

Принцип 1. Дотримання Законодавства

Перший принцип FSC встановлює фундаментальну вимогу законності всіх аспектів діяльності надлісництва. Надлісництво як сертифікована одиниця господарювання зобов'язане дотримуватися не лише лісового законодавства України, але й усього комплексу застосовних нормативно-правових актів у галузі охорони навколишнього середовища, трудового законодавства, оподаткування, охорони праці, а також міжнародних конвенцій, які ратифіковані Україною. Це включає повагу до прав власності на землю та лісові ресурси, забезпечення прозорості прийняття рішень та боротьбу з корупцією.

¹ Ліцензійний код FSC® C174873

Законність діяльності є основою довіри суспільства до лісового господарства та гарантією захисту прав усіх зацікавлених сторін. Порушення законодавства не лише створює ризики для чинності сертифіката FSC, але й підриває репутацію галузі та ставить під сумнів легітимність використання лісових ресурсів.

Принцип 2. Права працівників та умови працевлаштування

Другий принцип FSC стандарту вимагає від надлісництва створення безпечних умов праці та захисту трудових прав працівників відповідно до фундаментальних конвенцій Міжнародної організації праці. Надлісництво має визнавати право працівників на створення профспілок та участь у колективних переговорах, забезпечувати відсутність будь-яких форм дискримінації за ознакою раси, статі, віку, релігії або політичних переконань, гарантувати рівну оплату за працю рівної цінності та рівні можливості для професійного розвитку. Категорично забороняється використання примусової та дитячої праці відповідно до вимог законодавства України та міжнародних стандартів.

Забезпечення безпечних умов праці є критично важливим з урахуванням специфіки лісогосподарської діяльності, пов'язаної з підвищеними ризиками травматизму. Надлісництво має дотримуватися вимог охорони праці, які включають ідентифікацію небезпек та оцінку ризиків, забезпечення працівників необхідними засобами індивідуального захисту, регулярне навчання з питань безпечних методів роботи, а також розслідування всіх нещасних випадків для запобігання їх повторенню. Поважне ставлення до працівників та безпечні умови праці забезпечують соціальну відповідальність лісогосподарювання та добробут людей, які працюють у лісі.

Принцип 3. Права тубільних народів

Третій принцип FSC стандарту присвячений захисту прав корінних народів на основі Декларації ООН про права корінних народів.

Концепція корінних народів у розумінні Декларації ООН про права корінних народів, прийнятої Генеральною Асамблеєю ООН 13 вересня 2007 року, та Конвенції МОП №169 про корінні народи і народи, що ведуть племінний спосіб життя (1989) передбачає наявність народів з особливим історичним зв'язком з конкретною територією, що передує утворенню сучасної держави, та які зберігають традиційні соціальні, культурні та економічні інститути.

Слід зазначити, що Україна не ратифікувала Конвенцію МОП №169. Відповідно до Закону України «Про корінні народи України» від 01.07.2021 № 1616-IX, корінними народами України визнано кримських татар, караїмів та кримчаків, які сформувалися на території Кримського півострова. На території діяльності Львівського надлісництва, розташованого у Львівській області, відсутні території традиційного проживання корінних народів України та визнані законом їхні традиційні права на використання лісових ресурсів.

Принцип 4. Стосунки з громадами

Четвертий принцип FSC стандарту встановлює вимоги щодо взаємодії надлісництва з місцевими громадами – людьми, які проживають у населених пунктах, розташованих у межах або поблизу лісогосподарського підприємства, або які мають традиційні зв'язки з лісовими територіями. Надлісництво має забезпечити можливості для громад брати участь у прийнятті рішень, які можуть вплинути на їхні інтереси, через створення ефективних механізмів консультацій на ранніх стадіях планування діяльності. Важливими вимогами є надання переваги місцевим мешканцям при працевлаштуванні за однакових кваліфікаційних умов, підтримка місцевих підприємств та використання місцевих послуг, а також розробка процедур для вирішення спорів і конфліктів через діалог та переговори.

Надлісництво має ідентифікувати та захищати місця особливого культурного, історичного чи релігійного значення для місцевих громад, а у випадках негативного впливу діяльності на добробут громади забезпечити справедливую компенсацію. Співпраця з місцевими громадами на основі взаємної довіри створює міцний фундамент для довгострокової діяльності надлісництва, оскільки коли місцеві мешканці бачать користь від лісогосподарювання та збереження їхніх традиційних прав, вони стають союзниками у збереженні лісів.

Принцип 5. Вигоди від лісів

П'ятий принцип FSC стандарту присвячений економічній складовій відповідального лісоуправління та вимагає оптимального використання всього різноманіття продуктів та послуг, які може надавати ліс. Надлісництво має забезпечити ефективне використання деревини через мінімізацію втрат при заготівлі, використання всіх товарних сортиментів відповідно до їхнього призначення та утилізацію порубкових решток. Важливою вимогою є підтримка місцевих деревопереробних підприємств, оскільки це створює додаткову вартість та робочі місця в регіоні, а також мінімізація відходів при заготівлі та переробці.

Крім лісопродукції, надлісництво має сприяти невиснажливому використанню недеревинних лісових ресурсів (ягоди, гриби, лікарські рослини, березовий сік) та враховувати надання лісом екосистемних послуг (регулювання водного балансу, очищення повітря, депонування вуглецю, збереження біорізноманіття). Диверсифікація продукції та послуг підвищує економічну стійкість надлісництва та дозволяє краще використовувати весь потенціал лісу, забезпечуючи справедливий розподіл економічних вигод між працівниками, місцевими громадами, державою, надлісництвом, філією «Карпатський лісовий офіс» та ДП «Ліси України».

Принцип 6. Цінності довкілля та впливи

Шостий принцип FSC стандарту встановлює фундаментальні вимоги до екологічної відповідальності та визнає, що ліс є складною екосистемою, яка

виконує численні екологічні функції. Надлісництво має підтримувати природне біологічне різноманіття на рівні екосистем (збереження різноманіття типів лісових формацій та природної мозаїчності), видів (захист рідкісних та зникаючих видів, підтримання типових для регіону видів) та генетичному рівні (використання місцевого насіння для лісовідновлення, збереження генетичної різноманітності популяцій). Особлива увага приділяється охороні рідкісних видів рослин і тварин через виділення охоронних зон та обмеження діяльності в критичні періоди їхнього життєвого циклу.

Надлісництво має забезпечувати охорону водних об'єктів через виділення буферних зон вздовж річок, струмків та озер, захист ґрунтів від ерозії та ущільнення шляхом правильного планування трельовальних волоків та обмеження використання важкої техніки, контроль використання хімічних речовин (пестицидів, добрив) з прагненням до мінімізації їх застосування. Підприємство має запобігати забрудненню навколишнього середовища відходами через належне поводження з паливно-мастильними матеріалами, утилізацію відходів від обслуговування техніки та заборону залишення сміття в лісі. Здорові, біологічно різноманітні лісові екосистеми є більш стійкими до кліматичних змін та здатні краще виконувати свої екологічні функції для суспільства.

Принцип 7. Планування господарювання

Сьомий принцип FSC стандарту вимагає від надлісництва розробки плану ведення господарства, який визначає довгострокові цілі ведення лісового господарства та конкретні заходи для їх досягнення. План ведення господарства має бути пропорційним до масштабу та інтенсивності діяльності, але обов'язково має охоплювати всі ключові аспекти відповідального лісоуправління.

Важливою вимогою є залучення зацікавлених сторін до процесу планування через проведення консультацій з місцевими громадами, природоохоронними організаціями, науковими установами та іншими зацікавленими сторонами, а також забезпечення публічного доступу до основних елементів плану через їх оприлюднення на веб-сайті підприємства або надання копій на запит. План має регулярно переглядатися та оновлюватися з урахуванням результатів моніторингу, змін у законодавстві, нових наукових даних та позиції зацікавлених сторін. Продуманий план управління забезпечує, що лісове господарство ведеться з чіткою стратегією та враховує довгострокові наслідки прийнятих рішень.

Принцип 8. Моніторинг та оцінювання

Восьмий принцип FSC стандарту встановлює вимоги щодо систематичного моніторингу стану лісу, виконання запланованих заходів та їхнього впливу на екологічні та соціальні цінності. Надлісництво має регулярно збирати дані про приріст та заготівлю деревини для забезпечення невиснажливого використання лісових ресурсів, стан біологічного різноманіття через облік рідкісних видів та їхніх місць існування, наявність та

стан особливих цінностей для збереження, вплив господарської діяльності на ґрунти та водні об'єкти, дотримання прав працівників та місцевих громад, результати консультацій із зацікавленими сторонами. Всі дані моніторингу мають документуватися та зберігатися для підтвердження виконання вимог стандарту під час аудитів.

Підприємство має щорічно готувати публічний звіт про результати моніторингу, який включає основні показники діяльності, інформацію про стан екологічних та соціальних цінностей, заходи, вжиті для покращення лісоуправління. Цей звіт має бути доступним для зацікавлених сторін через оприлюднення на веб-сайті або надання копій на запит. Систематичний моніторинг дозволяє вчасно виявляти проблеми та коригувати діяльність для досягнення цілей відповідального лісоуправління, забезпечуючи постійне вдосконалення практик господарювання.

Принцип 9. Особливі цінності для збереження

Дев'ятий принцип FSC стандарту присвячений виявленню та охороні особливих цінностей для збереження (ОЦЗ) – виняткових або критично важливих екологічних, соціальних та культурних цінностей, які мають особливе значення на національному або міжнародному рівні. FSC визначає шість типів ОЦЗ: ОЦЗ 1 – Видове різноманіття (концентрації біологічного різноманіття світового, регіонального або національного значення); ОЦЗ 2 – екосистеми та їхні мозаїки ландшафтного рівня (великі ландшафти на рівні лісової господарської одиниці або вище, які містять життєздатні популяції більшості природних видів); ОЦЗ 3 – екосистеми та оселища (рідкісні або зникаючі екосистеми), ОЦЗ 4 – критичні послуги екосистем (наприклад, ліси, що захищають водозбори питної води, ліси на схилах, що запобігають зсувам тощо), ОЦЗ 5 – потреби громади, ОЦЗ 6 – культурні цінності (території, критично важливі для традиційної культурної ідентичності місцевих громад (наприклад, священні місця, історичні пам'ятки тощо)).

Надлісництво має провести оцінку наявності ОЦЗ на території лісового фонду через консультації з науковими установами, природоохоронними організаціями та місцевими громадами, аналіз наявних даних та польові обстеження. Для кожної виявленої ОЦЗ має бути розроблена стратегія управління, яка забезпечує збереження, підтримання або посилення цієї цінності через виділення охоронних зон, обмеження або заборону господарської діяльності, проведення спеціальних заходів з відновлення порушених цінностей. За станом ОЦЗ має здійснюватися регулярний нагляд, для оцінки ефективності заходів з їх охорони та / або підтримки. Захист ОЦЗ забезпечує збереження найцінніших елементів лісу для майбутніх поколінь.

Принцип 10. Виконання господарських заходів

Десятий принцип FSC стандарту встановлює вимоги до практичного виконання всіх заходів з лісогосподарювання відповідно до цілей та політик, визначених у попередніх дев'яти принципах. Надлісництво має забезпечити

відтворення лісу після рубок через заходи, які сприяють природному поновленню або створення лісових культур з використанням місцевого адаптованого садивного матеріалу, проведення своєчасного догляду за лісовими культурами для забезпечення їхнього успішного росту, охорону лісів від пожеж через створення мінералізованих смуг, патрулювання території у пожежонебезпечний період, навчання працівників діям при виникненні пожеж, захист лісів від шкідників та хвороб з пріоритетним використанням профілактичних заходів та біологічних методів контролю.

Критично важливими вимогами є мінімізація утворення відходів лісогосподарської діяльності через належне поводження з небезпечними відходами (відпрацьоване мастило, акумулятори, люмінесцентні лампи, тощо) та передачу їх на спеціалізовану утилізацію, обмежене використання хімічних речовин (пестицидів) для захисту / догляду за лісом, виключно у випадках, коли немає альтернативних нехімічних методів, захист водних об'єктів через дотримання вимог щодо виділення охоронних зон та недопущення забруднення води. Надлісництво має забезпечити контроль якості виконання всіх робіт через регулярні моніторинг лісосік, культур та інших об'єктів, а також відновлення порушених територій (рекультивацію тимчасових складів деревини, відновлення пошкоджених ґрунтів на трелювальних волоках).

Дотримання принципів FSC стандарту системи ведення лісового господарства для України підтверджує, що лісогосподарювання ведеться з повагою до природи, людей та довкілля, зберігаючи цінність лісів для нинішнього та майбутніх поколінь. Кожен працівник лісового господарства, розуміючи ці принципи та керуючись ними у своїй щоденній роботі, робить свій внесок у збереження лісів України та їхніх унікальних екологічних, соціальних та економічних цінностей.

FSC стандарти

FSC стандарти можна завантажити, відсканувавши QR-код

Начальник надлісництва

Роман КОВАЛЬ